

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom na celo leto 2 glid. 50 kr., za pol leta 1 glid. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vristice, če so natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nekaj se kuha.

Kaj in kje? Odgovorimo prej na drugo vprašanje: Kje? Na Dunaju ali prav za prav sedaj že v Rimu. Na Dunaju so se namreč pogovarjali minister zunanjih zadev, grof Goluhowski, italijanski in angleški poslanik. Sedaj pa je bil italijanski na hitrem poklican v Rim k svojemu kralju.

Če se kaj takega godi pred svetom, že vre v političnem loncu nekaj. Dunajski listi sedaj hočejo vedeti, da se gre za novo zvezo Avstrije z Italijo in Anglijo. Stvar še je sicer tajna, a če ne varajo znamenja, je nekaj na tem, le ne ve se še, kakov bo izid.

Poglejmo si malo celo stvar, ali bi bila za kaj ali ne. Kakor je znano, obstoji sedaj trodržavna zveza med Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Da nam ta zveza ni na korist, čutili smo že večkrat; zakaj Nemčija je nekako zmiraj naprej in mi in Italijani moramo za njo. Ako n. pr. Nemčija iz strahu pred Francozi zahteva več vojakov, takoj se za isto oglasi tudi naš vojni minister. In posebno slabo se godi pri tem Italiji, ki je v denarnem oziru prav na slabem.

Ako pomislimo, zakaj se take zveze sklepajo, potem je nam ena ali druga v slabo korist. Namen teh zvez je vendar zmiraj, da se ložje branijo ob času kake vojne. In ako vzamemo samo to stran, imela bi sedanja zveza še več pomena, ko prihodnja.

Anglija in Nemčija se pisano gledata vsled južnoafrikanških dogodkov, in ako sklenemo zvezo z Anglijo, moramo pustiti Nemčijo. In ta bi nam bila v slučaju kake vojne z Rusijo vendar v večjo pomoč ko Anglija, ki je preoddaljena in nam more pomagati le na morju. Sploh pa je Anglija sedaj osamljena. Povsod so jej začeli stopati na prste, in veliko psov je zajcu gotova smrt. Ker se veliko govori o rusko-turški zvezi, katerej je seveda tudi Francoska prijateljica, boji se Anglija za Egipt. In tukaj bi bila kot najbližja moč Italija in tudi Avstrija zelo dobra. Angleži so si jo dobro iztuhtali; čuditi se le moremo, kako je Avstrija tako naglo segla v roko; za Italijo ni čuda, ona potrebuje pomoči v Afriki in ne bilo bi ji neljubo, ko bi Anglija poslala pomoč iz bližnjega Egipta. Anglija torej potrebuje nas in ne mi nje, in zato ne najdemo uzroka, zakaj bi se jej obesili na vrat in podpirali njene pregrešne naklepe.

Z Anglijo bi torej ne bilo kaj mnogo prida. Kaj pa z Italijo? S to imamo itak že zvezo, a kakor se vidi, hoče postati to prijateljstvo še trdnjše, in vsak lahko spozna, da le Avstriji na — škodo. Prvič je Italija na robu propada npravstveno in socijalno ali družabno. Nemški zgodovinar Möhler piše o tej državi: »Od časov papeža Pija IX., posebno od 1848 je pokazala država Pijemont, ki se imenuje od 1860 kraljestvo italijansko, z nepregledno vrsto cerkvi sovražnih činov

svoj resnični značaj. Pred smrtjo in po smrti grofa Cavour-ja (1861), ki je pravi ustanovitelj sedanje Italije, zidane na laž, rop in železno silo, se ni v ničemur spremenil ta cerkvi nasprotni tok. Z Rimom ali brez Rima drvi ta »Italija« npravstvenemu in gospodarstvenemu propadu nasproti in vsa priznanja in zveze z velevlasti ali majhnimi državami je ne bodo rešile.« In zares, strašno leži roka božja na tej deželi. In kdo bo torej sklepal s tako državo še zvezo? Avstrija stori veliko bolje, da se reši prej ko prej te zveze, ne da bi še jo sklepala tesneje.

Drug pomislek pa, ki ga imamo proti tej zvezi je ta: Že sedaj se vsled zveze z Italijo božajo in negujejo naši Italijani na vse mogoče načine, čeravno je vsakemu človeku jasno, kam da gre njih mišljenje in teženje. »Trst še ni rešen«, to je glasilo naših in italijanskih Lahonov. Že sedaj jih nobena vlada ne upa še spomniti na njihove državljanske dolžnosti, da bi se ne zamerila Crispi-ju. In to še bo tem hujše, čim tesneje se združimo z Italijo.

Tretjič pa še je za nas katoličane merodajno tudi razmerje do poglavarja sv. cerkve, sivega ujetnika v Vatikanu. Kot verni katoličani ne moremo nikdar odobravati tega početja in vedno in vedno bomo opozarjali na ta rop. Ako bi se torej Avstrija in Italija še tesneje združili, kazalo bi vse, kakor da bi Avstrija odobraval sedanje stanje rimskega papeža, in to bi se reklo avstrijske katoličane po licih biti.

Nazadnje pa nam tudi Italija v slučaju vojne ne more nikjer posebno pomagati. Ako s to zvezo odbijemo Nemčijo, bo ta naravno prisiljena iskati pomoči pri Rusiji in Franciji, in potem smo še le v pravi stiski.

Ako bi torej Avstrija sklenila zvezo z Anglijo in Italijo, morali bi to obzalovati in tudi odločno obsojati kot očitvidno na kvar našega cesarstva in Goluhowski bi si tukaj ne stekel posebnih zaslug. Naj rajši skrbi, da se otresemo prej ko prej Italije pa tudi Nemčije in zboljšamo svoje razmere z Rusijo, ki nam je gotovo mogočnejša prijateljica ko Italija ali Anglija. S.

Občinski pečati v polit. okraju mariborskem.

Dragi bralec, mislil si bodeš, ko ta napis čitaš, kaj pa meni pisec s tem sestavkom, morebiti nam misli povedati, v katerem jeziku so občinski pečati napravljene; zakaj pa to, saj je pač naravno, da je, če ne vsi, vsaj večina pečatov slovenskih ali vsaj slovensko-nemških? Dragi bralec, zelo se motiš, če to misliš.

Glej, v davkarskem okraju mariborskem imata le občini: Polička ves, ki pa vsigdar le nemški uraduje, in pa Loka čisto slovenske pečate, (gospod Lešnik, župan

loški, vrzite vkraj ali pa vsaj dobro shranite vaš nemški pečat ter le slovenskega rabite!). Slovensko-nemške pečate imajo občine Cinzat, Fran, Jarenina, Kumen, Morje, Orehova ves, Ranče, Slivnica in Smolnik, in druge pa žalibog vse nemške.

V sodniškem okraju slov.-bistriškem imajo slovenske pečate: Sv. Ana (pečat je nepravilen: <Sv. Anna pri Makolah<), Cigonca, Dežno, Gabernik, Hošnica, Kalse, Laporje, Sv. Martin na Pohorju, Oselj, Pečke, Pretrež, Šentovec, Stattenberg, Stopno, Tinje, Vrhloga, Vrhole in Vojtina. Slovensko-nemški pečat ima samo občina Žabljek, vse druge pa nemške. Čuditi se moramo, da ima občina Jelovec-Makole, ki vsikdar le slovenski uraduje, nemški občinski pečat (Jellowetz bei Maxau). Zakaj pa to, gospod župan Jerman?

V sodniškem okraju št. lenarskem imajo slovenske pečate: Drvajnska, ki pa navadno nemški uraduje, dalje Smolinci in Zupetnici. Slovensko-nemške imajo: Gočova, Spodnja Volčina in Zamarkova. Vse druge občine imajo nemške pečate, a izmed teh uraduje občina Biš vsikdar le slovenski. Zakaj tedaj nemški pečat?

Nekatere občine uradujejo nekaterokrat slovenski, a večkrat zopet nemški, kar seve ni prav, a zadosti za danes! O uradnem jeziku poročal vam bodem prihodnjič, nadejam se, da si bodejo do prihodnjic še nekatere občine slovenske pečate omislile, kar me bode prav veselilo; samo prosil bi še, da bi občine, ki so si v teku tega leta (posebno v slov.-bistriškem okraju) nove slovenske pečate omislile, starim nemškim za vselej slovo dale! Iskren Slovenec.

Cerkvene zadeve.

Glas iz trapiške opatije Marije-Zvezde.

Jugoslovanska Bosna in Hercegovina sta nosili čez 400 let kruti turško-mohamedanski jarem. Oplenjene, osiromašene in večino uničene so bile cerkve in raznovrstne rimsko-katoliške naprave in ustanove. Ljudstvo slovansko rimsko-katoliško je bilo umanjšano, skrajno ubožano, silno stiskano; postalo je prerevna turska »raja«, raznovrstno zatirano in trpinčeno, sužno nemu izmed najgrših dušmaninov, nasprotnikov in sovražnikov krščanstva, turško-mohamedanski oblasti.

Dragi Slovenci! Znano vam je iz zgodovine vaše in povesti, kakovo zlo je bilo one čase za mogočne in silne vlade turške v bližnji jugoslovanski Bosni in za domovino vašo, Slovenijo; koliko zla so storili samo večkratni napadi mohamedancev v slovenske dežele, koliko gorja se je storilo narodu slovenskemu! Mnogo groznejše in mučnejše se je godilo krščanskemu slovanskemu narodu v Bosni, povse in popolnoma podjarmljenemu pod kruto vlast turško-islamsko in to toliko stoletij....

Lepa in obširna ta jugoslovanska pokrajina je propala in zaostala gmotno, materijalno, gospodarsko, »kulturno«; pa tudi nesrečni narod je propal in zaostal duševno in telesno v mnogih ozirih. Kristijani rimsko-katoliški so postali manjšina in naj revnejši med razkolkniki in mohamedanci. Še za vlade turške so došli v tužno Bosno menihi sv. Bernarda, po samostanu »La Trappé«, kjer se je ustanovila ta redovna prenova, imenovani trapisti.

Z obilnimi težavami, naporji, v velikem ubožstvu in pomanjkanju so se naselili trapisti v samotni okolici mesta Banjaluke; začeli obdelovati zanemarjeno, z grmovjem zaraslo in upustošeno zemljo, gojiti umno poljedelstvo, sadjerejstvo, živinorejstvo in razne obrtnijske

stroke; s časoma so postavili s pomočjo milodarov samostan cerkev in sirotne deželice. Medtem ko so vendarle in tako začeli delovati za dušno in telesno, versko in narodno omiko in prosveto preubogega in zanemarnega ljudstva. Menihi trapisti obdržavajo in spolnjujejo redovno vodilo sv. Benedikta, prenovljeno in poostreno po sv. Bernardu.

Naloga teh redovnikov je natančno pravilo evangeljsko, strogo, verno — pobožno — spokorno, premisljivalno in telesno delavno življenje, širjenje prave krščanske, rimsko-katoliške duševne in telesne omike in prosvete, uravnanje in podpiranje krščanskih socijalističnih razmer in potreb, pravovernega, krščansko-pobožnega in umno pridnega delavnega življenja, kar je v teh pokrajinah neizrečeno potrebno. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O zrnati kavi.

Večina obitelji, malone vse rodbine, pijejo zrnato kavo sleherni dan, dá, celo po dva do trikrat na dan, ne da bi znale ali pomislile, kak nevaren, zdravje polagoma a gotovo uničujoči strup srkajo z istim v sé in v koliko slučajih pouzročuje redno uživanje iste veliko nervoznost, in konečno omamljenje živcev (blaznost) ali delovanja srca (kap). To so v novejši dobi neovržno dokazale zdravniške in znanstvene preiskave in skušnje. Seveda o teh dokazih in z njimi spojenih resnobnih in živih svarilih od strani najodličnejših zdravnikov ničesar ne doznajo širši slojevi ljudstva, ker so ta svarila sestavljena večinoma v znanstveni obliki ter se objavljajo le v učenih strokovnih spisih in knjigah. Omenjamo tu le eno dejstvo, da ti namreč zadošča 0,3 gramov strupa kofeina, ki se nahaja v zrnati kavi, ako hočeš umoriti kojo žival in da pozijemo v eni čaši dobre, nepomešane zrnate kave popolnoma brezskrbno 0,25 gramov tega strupa! Zrnata kava morala bi se zatorej prirejati za rabo v obiteljih edino le mešana, dodavši jej sladne kave, katera večinoma zabranjuje nevarni upliv kofeina. Za ženske in otroke pa, kakor tudi za slabotne in bolnike naj se potem preide polagoma k jako ukusni, zdravi in zaedno mnogo ceneji čisti sladni kavi, kar se more storiti tem laglje, ker ima ista v činu Kathreinerjevega izdelovanja ukus po zrnati kavi ter po kratki uporabi slehernemu izvrstno diši.

Sejmovi. Dne 1. februarja v Poličanah (za svinje) in v Mariboru. Dne 3. febr. pri Sv. Jakobu pod Kalobjem, na Zelenem Travniku, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Jarenini, na Spod. Polskavi, v Brežicah, Mariboru in na Vidmu. Dne 4. febr. v Radgoni. Dne 5. febr. v Lučanah (za svinje), na Ptuj, pri Sv. Petru pod Sv. gorami in v Imenem (za svinje). Dne 6. febr. v Gornjem gradu in na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 7. febr. na Spod. Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Cezanjevec pri Ljutomeru. (Naše bralno društvo) je imelo dne 12. jan. V. občni zbor v solskih prostorih. Tako živahne udeležbe ne bi se bil nikdar nadjal. Dasiravno prostorna soba, bila je do zadnjega prostorčka napolnjena. Videl si tu, malo da ne vse ude, pa tudi druge domačine je privedla radovednost in želja, poučiti se o uspehu in napredku društva. Da se